

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa N. Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.
przeciwko M. S.
o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 maja 2024 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach
z dnia 31 marca 2023 r., sygn. akt V Pa 118/22,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 31 marca 2023 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Sandomierzu z dnia 15 września 2022 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanego M. S. (skarżący) na rzecz N. Spółka z o.o. z siedzibą w S. (spółka) kwotę 1.477,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz oddalił apelację powoda wzajemnego.

Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.971,67 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i oddalił powództwo główne w pozostałym zakresie. Ponadto, Sąd Rejonowy oddalił powództwo wzajemne w całości.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że skarżący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w spółce od dnia 31 sierpnia 2016 r., ostatnio na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych. Do obowiązków skarżącego należało wykonywanie transportów krajowych, jak i międzynarodowych. Pismem z dnia 18 września 2021 r. skarżący zwrócił się z prośbą do pracodawcy o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron. Jako termin rozwiązania umowy o pracę podał 30 września 2021 r. Wskazał, że prosi o udzielenie odpowiedzi w terminie 3 dni roboczych. Wobec nieuzyskania zgody od pracodawcy na rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron pismem z dnia 21 września 2021 r. poinformował, iż z przyczyn osobistych nie może kontynuować umowy o pracę i zaprzestaje świadczenia pracy z dniem 30 września 2021 r. Poinformował także, że rozliczył się ze wszystkich posiadanych przedmiotów służbowych takich jak żeton do tankowania, kluczyk do szafki, aparat fotograficzny. Po tej dacie nie zjawiał się już u pracodawcy i nie świadczył pracy. Pracodawca uznał pismo skarżącego jako oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy i wystawił mu w dniu 7 października 2021 r. świadectwo pracy, gdzie jako podstawę ustania stosunku pracy wskazał art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 55 § 1¹ k.p. Sąd Rejonowy ustalił także, że skarżący niezwłocznie po zakończeniu pracy rozpoczął nową pracę na podobnym stanowisku. Skarżący nie był zadowolony, że w jego ocenie kierowcy byli różnie traktowani i grupa kierowców otrzymywała lepsze zlecenia. Ponadto, nie był informowany z wystarczająco dużym wyprzedzeniem czy będzie miał przydzielone kursy. Wskazał także, iż w transporcie międzynarodowym był zmuszany do zapłaty łapówek zagranicą i zmiany tablic. Stwierdził, iż taki sposób pracy destabilizował jego życie rodzinne. Wskazał także, iż rozmawiał z przełożonym w spółce i miało być mu przekazane, że pracodawca wyrazi zgodę na rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo główne jest co do zasady słuszne, ale co do kwoty wskazanej wyroku. Z tych samych względów powództwo wzajemne jest bezzasadne. Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, iż w realiach sprawy sam fakt odmowy pozwanemu przez pracodawcę porozumienia w kwestii ustania stosunku pracy nie jest w ogóle naruszeniem obowiązków pracodawcy wobec pracownika, a tym bardziej rażącym. Uwzględnienie wniosku pozwanego było bowiem sprzeczne z interesem pracodawcy oraz pozostałych pracowników. Odejście pozwanego z pracy w sposób istotny zdeorganizowałoby działanie pracodawcy i wymagało awaryjnych i pilnych rozwiązań poprzez nałożenie na pozostałych pracowników obowiązków pozwanego.

Rozpoznając apelację obydwu stron, Sąd Okręgowy uznał w całości apelację spółki oraz oddalił apelację skarżącego. W zakresie apelacji skarżącego Sąd wskazał, że podniesiony zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd Rejonowy przeprowadził co do zasady właściwe postępowanie dowodowe, ustalając wszystkie niezbędne i możliwie do ustalenia okoliczności. Dlatego też Sąd drugiej instancji przyjął ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego za własne. Zdaniem Sądu skarżący nie wykazał zasadności swojej argumentacji, natomiast podniesione w jego apelacji zarzuty stanowiły jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego. Sąd podkreślił, że spór w sprawie dotyczył między innymi ustalenia, czy wystosowane przez skarżącego pismo z dnia 21 września 2021 r. (data wpływu) należy traktować jako oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, a jeśli tak, to czy było ono uzasadnione. W konsekwencji rozstrzygnięcia wymagała także kwestia zasadności żądania spółki przyznania jej odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że pismo z dnia 21 września 2021 r. stanowiło oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, albowiem spełniało wszystkie wymagania stawiane mu w przepisach Kodeksu pracy. Skarżący przedmiotowe oświadczenia złożył na piśmie, a nadto wskazał

przyczynę rozwiązania umowy - sprawy osobiste. Ponadto, potwierdzeniem jego woli był fakt zaprzestania świadczenia pracy na rzecz spółki od dnia 30 września 2021 r. Sąd zaznaczył, że ocena wagi naruszenia podstawowego obowiązku pracodawcy wobec pracownika, który rozwiązuje stosunek pracy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, dokonywana musi być z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy dotyczących tego naruszenia, a nie jedynie na podstawie treści oświadczenia pracownika, jednak zdaniem Sądu Okręgowego, postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Rejonowy nie wykazało, iż po stronie pracodawcy zaistniały okoliczności mające świadczyć o dopuszczeniu się przez pracodawcę ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec skarżącego jako pracownika. Wobec tego zdaniem Sądu w sprawie nie było mowy o „ciężkim naruszeniu podstawowych obowiązków wobec pracownika”. Odnosząc się zaś do żądania skarżącego dotyczącego sprostowania świadectwa pracy, Sąd wyjaśnił, iż konieczność sprostowania świadectwa pracy zachodzi wówczas, gdy jego treść nie odpowiada rzeczywistości, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca. W sprawie zdaniem Sądu nie było wątpliwości, że skarżący rozwiązał łączący go z powodową spółką stosunek pracy w trybie art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w zw. z art. 55 § 1¹ k.p. i taka też podstawa prawna została wskazana w świadectwie pracy.

Skarżący zaskarżył wyrok w całości wnosząc o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie w całości powództwa spółki oraz o uwzględnienie powództwa wzajemnego. W skardze zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego (art. 55 § 1 k.p. w zw. z art. 61¹ k.p. i art. 55 § 1¹ k.p.; art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. oraz art. 8 k.p.). W skardze zarzucono również naruszenie 327¹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 233 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że występują w sprawie istotne zagadnienia prawne, a także, że jest oczywiście uzasadniona. Na uzasadnienie wniosku składają się cztery sformułowane pytania dotyczące wykładni oświadczenia woli pracownika oraz okoliczności, które należy bądź nie należy brać pod uwagę przy jego wykładaniu. Oczywista zasadność ma

natomiast polegać na dokonaniu przez Sąd błędnej wykładni i przyjęciu, że pozwany w piśmie z dnia z dnia 21 września 2021 r. zawarł oświadczenie woli w zakresie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia i to rozwiązanie było nieuzasadnione, podczas gdy pismo to nie zawierało takiego oświadczenia, lecz było informacją dla pracodawcy o niestawieniu się do pracy z przyczyn osobistych. Wskazano też, że pismo poprzedziły wcześniejsze uzgodnienia stron. co do trybu i daty rozwiązania umowy o pracę, a zainicjowane przez pozwanego ze względu na liczne, powtarzalne naruszenia jego praw. Nadto skarżący wskazał, że Sąd Okręgowy w Kielcach w tożsamym stanie faktycznym i prawnym oddalono żądanie powoda względem innego pracownika, a zatem doszło do naruszenia zasady jednolitości orzecznictwa.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną spółka wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także

wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13).

Skarżący ma zatem obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. W celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania do Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 12/18, LEX nr 2499783). W rozpoznawanej sprawie skarżący ograniczył swój wywód wyłącznie do sformułowania kilku zagadnień, nie czyniąc zadość wymaganiom przedstawionym powyżej. Nie daje to podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący stwierdza, że w sprawie obok istotnego zagadnienia prawnego występuje oczywista zasadność skargi. Warto przypomnieć, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2022 r., II USK 721/21, LEX nr 3491370). Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już

nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej nadal nie zwalnia strony skarżącej z obowiązku uzasadnienia – wykazania na czy owa oczywiście zasadność ma polegać. Owym wykazaniem z pewnością nie jest odesłanie do treści uzasadnienia podstawy kasacyjnej skargi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest bowiem stanowisko, zgodnie z którym wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

W kwestii odmiennego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w sprawie, w której stroną był powód, należy przypomnieć, że o rzeczywistych rozbieżnościach w judykaturze można mówić tylko wówczas, gdy brak zgodności rozstrzygnięć dotyczy takich samych lub bardzo zbliżonych stanów faktycznych, co skarżący powinien wykazać. Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Przywołanie okoliczności, że w podobnej sprawie orzeczono inaczej nie jest wystarczające do dokonania oceny przez Sąd Najwyższy na etapie przedsądu, że powodem owej rozbieżności jest rzeczywiście odmiennosc oceny norm prawnych. Zgodnie z art. 389⁴ § 2 k.p.c. to skarżący musi wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także własną propozycję interpretacyjną. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi

kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej.

Pomimo przywołania aż trzech przesłanek potencjalnie uprawniających do przyjęcia skargi do rozpoznania, w przypadku żadnej z nich nie podjęto próby uzasadnienia zgodnie wymogami jednoznacznie pojmowanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Ze względu na wszystkie powyższe argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[ał]